

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)
Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес освіти (Україна)
Білостоцький технологічний університет (Польща)
Університет Гренландії (Гренландія)
«1 грудня 1918 р» Університет Альба Юлія (Румунія)
Вільнюський університет прикладних наук (Литва)
Сучавський університет імені Штефана Маре (Румунія)
Університет прикладних наук (Австрія)
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна (Україна)
Київський національний університет будівництва та архітектури (Україна)
Національний університет «Запорізька політехніка» (Україна)
Київський національний університет технологій та дизайну (Україна)
Львівській державний університет фізичної культури імені Івана Боберського (Україна)
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького (Україна)
Сумський державний аграрний університет (Україна)

СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

06 листопада 2025 року

Полтава
2025

Список використаних джерел

1. McKinsey Global Institute. (2023). *The state of AI in supply chain management 2023*. Retrieved from: <https://www.mckinsey.com>
2. Meta AI. (2022). *Prophet Forecasting Model Documentation*. Retrieved from: <https://facebook.github.io/prophet>
3. Deloitte Insights. (2024). *The AI-powered supply chain: Predicting demand with data*. Retrieved from: <https://www.deloitte.com>
4. Google Research. (2023). *Deep reinforcement learning for route optimization*. Retrieved from: <https://research.google>
5. UPS Pressroom. (2023). *ORION saves 100,000 metric tons of CO₂ annually*. Retrieved from: <https://about.ups.com>
6. European Commission. (2023). *AI for Logistics and Transport: Opportunities and Challenges*. Luxembourg: Publications Office of the EU.
7. Gartner. (2025). *Future of Logistics Analytics: The Rise of AI-Driven Supply Chains*. Retrieved from: <https://www.gartner.com>

УДК 330.35

Чорноус Я.В., магістр

Науковий керівник: Глебова А.О., к.е.н., доцент

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)

ЕКОЛОГІЧНО ОРІЄНТОВАНЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ : СУТНІСТЬ ТА ПРАКТИКА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Сучасний етап розвитку світової економіки характеризується посиленням уваги до екологічних проблем, раціонального використання ресурсів та необхідності збереження природного середовища для майбутніх поколінь. Перехід до зеленої економіки – це не лише глобальна тенденція, а й практична потреба для підприємств, що прагнуть залишатися конкурентоспроможними у динамічних умовах світового ринку.

Основою зеленої економіки є сталий розвиток, який поєднує економічну ефективність, соціальну справедливість і екологічну безпеку. Для підприємств це означає зміну підходів до стратегічного планування, виробництва та управління. Традиційна модель, орієнтована виключно на прибуток, поступово трансформується у модель відповідального бізнесу, де враховуються екологічні та соціальні аспекти діяльності.

Еко-менеджмент – це система управління, що спрямована на постійне вдосконалення екологічної результативності підприємства. Вона включає аналіз впливу виробничих процесів на довкілля, розробку природоохоронних заходів, моніторинг витрат енергії, води, матеріалів і формування корпоративної екологічної культури.

В Україні впровадження системи еко-менеджменту регламентується міжнародним стандартом ISO 14001, який визначає вимоги до екологічного управління. Наприклад, «АрселорМіттал Кривий Ріг» реалізує програму «Зелений курс підприємства», що передбачає модернізацію обладнання з метою зменшення пилових і газових викидів, впровадження систем очищення повітря та переробки відходів [1]. Це дозволило підприємству скоротити обсяг шкідливих викидів у повітря на понад 35% упродовж п'яти років.

«Зелені» інновації – це технологічні та управлінські рішення, які забезпечують скорочення негативного впливу на довкілля, водночас підвищуючи ефективність виробництва. Прикладом є компанія «Миронівський хлібопродукт» (МХП), яка впровадила біогазові комплекси на своїх птахофабриках. Це дало змогу переробляти відходи

виробництва у біоенергію, зменшити споживання природного газу та забезпечити підприємство власним джерелом електроенергії [2].

Ще одним прикладом є енергетична компанія ДТЕК, яка активно розвиває напрям відновлюваної енергетики. В межах стратегії «ДТЕК 2030» компанія інвестує у будівництво сонячних і вітрових електростанцій, що сприяє зниженню вуглецевого сліду та підвищенню енергетичної незалежності країни.

На міжнародному рівні яскравим прикладом сталого розвитку є компанія Patagonia (США), яка застосовує перероблені матеріали у виробництві одягу, мінімізує використання води та хімікатів, а частину прибутку спрямовує на природоохоронні ініціативи [3]. Аналогічно, Tesla впроваджує інноваційні технології у сфері електротранспорту, що дозволяє зменшити викиди CO₂ у транспортному секторі.

Таким чином, «зелені» інновації виступають потужним фактором підвищення ефективності бізнесу, зменшення витрат і формування позитивного іміджу компанії.

Сучасні підприємства все частіше інтегрують у свою діяльність ESG-підходи – систему управління, яка базується на трьох компонентах:

- E (Environmental) – екологічна відповідальність,
- S (Social) – соціальний розвиток,
- G (Governance) – ефективне корпоративне управління.

Українські компанії поступово впроваджують ESG-звітність відповідно до європейських вимог. Наприклад, МХП та ДТЕК публікують щорічні звіти про сталий розвиток, де відображають показники скорочення викидів, рівень соціальної підтримки працівників і громад, прозорість корпоративного управління.

Міжнародні компанії, такі як Unilever та IKEA, демонструють, що ESG-підходи можуть бути не лише етичними, а й економічно вигідними. Так, IKEA у 2024 році повністю перейшла на використання відновлюваних джерел енергії для своїх магазинів у Європі, що зменшило витрати на електроенергію на 25% [4].

Інноваційні моделі сталого розвитку є ключовим інструментом переходу підприємств до зеленої економіки. Їх впровадження забезпечує комплексний ефект:

1. економічний – через оптимізацію витрат і підвищення ефективності виробництва;
2. соціальний – через покращення умов праці та підвищення рівня корпоративної відповідальності;
3. екологічний – через скорочення негативного впливу на довкілля.

Досвід провідних українських та світових компаній свідчить, що впровадження еко-менеджменту, «зелених» інновацій і ESG-підходів є не лише вимогою часу, а й фактором довгострокової стабільності та успіху бізнесу.

Список використаних джерел

1. Кібік О., Котлубай В., Белоус К., Корнілова О., Калмикова Н., Кузнецова Л. *Розробка та реалізація стратегічних рішень в умовах змін: навч. посіб.* Одеса: Електронне видання, 2024. 216 с.
2. Офіційний сайт МХП. ESG-звітність компанії. – <https://mhp.com.ua>
3. Patagonia Sustainability Report 2024. – <https://www.patagonia.com/sustainability>
4. IKEA Sustainability Report 2024. – <https://www.ikea.com>
5. European Commission. *Green Innovation and Sustainable Growth in the EU*. Brussels, 2023.